

כניסת שבת: 19:10
יציאת השבת: 20:16
לדעת ר"ת: 20:48
הזמנים הם לפי שעון קיץ

אורי וישעי

אבות ה'

בית מדרש רב פעלים ע"ש מרן הרב יוסף חיים זי"ע בראשות כב' מו"ר הרב אורי סבן שליט"א
עורך: אלון ארביב ס"ט הערות ניתן לשגר לת"ד 613 נתניה-050-4136465 או בדוא"ל: alon@shtaygen.co.il

עמרת פז

שנינו במדרש רבא, חיבה גדולה חיבבן הקדוש ברוך הוא לישראל, שעשאן דגלים, שנתן לכל שבט ושבט דגל משלו בצבע האבן שהיתה משובצת בחושן המשפט על לבו של אהרן הכהן, וכך כל שבט היה ניכר למרחוק, וידעו שזהו שבט ראובן, וזהו שבט שמעון, וכן על זה הדרך. וכל זאת מתוך חיבה לישראל, שנאמר "הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה", דגלי עם ישראל היו עלי לאהבה.

ובכלל זה שהיו ישראל מצוינים בעזרת הדגלים, נכלל כל סדר הליכתם ונשיאת ארון הברית, שהיה הכל בצורה מסודרת ומאורגנת להפליא, כשהם עם הבהמות שאיתם וכל משאם, והילדים אשר חנן ה' אותם, כולם היו צועדים וחונים תמיד בצורה מסודרת ומופתית, כמו שנאמר "איש על דגלו באותות", שהיה סדר הליכתם לאות ומופת לכל העמים, עד שאמרו רבותינו, שאומות העולם היו מביטים בהם בישראל ותמהים ואומרים, "מי זאת הנשקפה כמו שחר". ואף בלעם הרשע הביט בעם ישראל ויצאה עינו כנגדם, בראותו את הסדר שהיה בעם ישראל לשבטיו, כמו שנאמר "וירא את ישראל שכן לשבטיו", כל שבט ושבט במקומו, בצבע דגלו, עד שנתפעם בלעם ואמר, מי יוכל ליגע באלה.

כל הדברים הללו באו ללמד אותנו דרך חיים של יהודי בעבודת ה' ובכל דרכיו, כי כל סדר חייו של האדם חייב להיות מתוכנן ומסודר על פי תכנית מסודרת, לפי מה שתיכנן כל אדם לעצמו, וכאשר מצליח לעמוד במטרות שהעמיד לעצמו, ידע כי הוא הולך בדרך הנכונה בעבודת ה', ועדין לגדולות. אבל בהעדר סדר ותכנית נכונים, עלולים חלילה כל עניני הקדושה, ואפילו הגדולים ביותר להשתבש ח"ו.

אמרו בגמרא, משורר ששיער חייב מיתה, והכוונה בזה, כי כל אחד בבית המקדש היה לו תפקיד מיוחד, הלוי היה מנגן ומשורר בבית המקדש, והכהן היה ממונה לשמור על פתח בית המקדש, ואם מי מהם! היה מעונין ובא להחליף את התפקידים, היה מתחייב מיתה, וכל כך למה, מפני שחרג זה מן הסדר הנכון בעבודת ה', וכל חריגה, עלולה להיות משמעותית וקריטית.

עם ישראל זכו לקבל את התורה, בזכות "ויחן שם ישראל נגד ההר", שלשון "ויחן" הוא לשון יחיד, ללמדנו שהיו כולם כאיש אחד בלב אחד, שהיה שלום ביניהם. והכוונה בזה, שכשיש סדר בעם ישראל, והכל בא בצורה מסוכמת ונכונה ביניהם, ואין איש נכנס לתחום רעהו, אזי הם מצליחים בעבודת ה', מה שאין כן כשהכל מתנהל בצורה "זורמת", בלי תכנון נכון, וסדר וחשיבה, שאז אי אפשר שיצליחו בעבודת ה', ובכלל בחיים נכונים ותקינים.

ארבעה דינים אנו למדים ממגילת רות: 1) דיני גרות, 2) קנין סודר, 3) שמותר לומר לחבירו שלום בשם ה', שנאמר "ויאמר לקוצרים ה' עמכם". 4) "שבע-ברכות" בנישואין דווקא בעשרה, שנאמר "ויקח עשרה זקנים". נעמי אמרה מר לי מכם מאד. מר לי מפני שלכם מר, שהיתה משתתפת בצעד של הזולת.

ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה. ערפה נשקה לנעמי והלכה לה, ורות דבקה בנעמי, אמרו חז"ל יבואו בני הנשוקה הם בני ערפה זה גלית הפלשתי ואחיו ויפלו ביד בני הדבוקה זה דוד. למה נקרא שמה ערפה שנתנה עורף לחמותה. נעמי אמרה לרות אצלנו יש דין אלפיים אמה בשבת, על זה אמרה באשר תלכי אלך, אצלנו יש איסור יחוד, אמרה: באשר תליני אלין, יש לנו תרי"ג מצוות, עמך עמי, אצלנו יש איסור עבודה זרה, ואשת איש, ויש לנו 4 מיתות בי"ד אמרה באשר תמותי אמות יש לנו שני סוגי בתי קברות, אחד לסקילה והשני לשריפה, ולהרג וחנק אמרה: ושם אקבר. ותחדל לדבר אליה, מכאן שאסור לדחות יותר מדאי.

אמנם יקשה איזה דחיה יש בזה שיש שני סוגי בתי קברות, מסביר האור החמה שאצל ישראל יש לפעמים עונש בזה העולם גם לאחר מיתה שמבזין אותו בבית הקברות. ואחד תירץ עפ"י מה מה ששינונו במשנה במסכת סנהדרין (משנה ו) ולא היו קוברין אותו (את הרוגי בי"ד) בקברות אבותיו אלא שתי בתי קברות היו מתוקנין לבית דין אחת לנהרגין ולנחנקין ואחת לנסקלין ולנשרפין, נתעכל הבשר מלקטין את העצמות וקוברין אותן במקומו דהיינו בקברות אבותיו, וא"כ יש לפרש שגר שנתגייר ונתחייב מיתת בית דין ונקבר בקבורת הרוגי בי"ד ישאר שם לעולם שהרי אין לו קברי אבותיו שיהיה חויב להעבירו לשם, וזהו הדחיה שאם נתגייר וח"ו תכשל בעבירה שתחייב אותה ארבע מיתות תשאר שם לעולם, ואומרים בשם הגר"ח זוננפלד דלכך לא אמרה רות באשר תקברי אקבר כמאמרה בכל שאר הדברים, דאם שתיהן יתחייבו מיתת בי"ד הרי את עצמותיה של נעמי לאחר שנתעכל הבשר יעבירו לקברי אבותיה ואילו רות תישאר בקבורת הרוגי בית דין תמיד, ולכן אמרה רק ושם אקבר.

ראשי אבות - מסכת אבות (פ"ו מ"א)

רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה

מה פירוש כל העוסק בתורה לשמה? הקב"ה רצה שהתורה תצא לפועל על ידי לימודו, על כן יש הבדל בין כל אדם הלומד את התורה, ומכל אדם היא יוצאת באור אחר. מי שלומד באופן זה שהתורה תתגלה ממנו, מקיים לימוד התורה לשמה.

מדברי המשנה יוצא חידוש - נראה שישנו לימוד שאינו לשמה (כגון לימוד לשם כבוד או ממון וכו'). על לימוד כזה אמרו חז"ל שגם הוא טוב כיוון שמוביל ללימוד לשמה, אך לימוד בשביל קטרוג וסתירת דעתו של אחר אינו נכלל בהגדרה של לימוד שלא לשמה.

(אריג פז - אבות כת"י)

לכב' מורנו הרה"ג רבי אריאל ינאי שליט"א - חבר בית הדין נתניה,

אתכם באבלכם הכבד בפטירת אביכם היקר, מוקיר רבנו ותלמידהונו,

הר"ר חיים צבי ז"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד

הליכות מלכי

חג השבועות

פשט המנהג בכל תפוצות ישראל, להיות נעורים בליל חג השבועות ולעסוק בתורה, עד עלות השחר, וכמו שכתוב בזוהר הקדוש; חסידים הראשונים לא היו יושנים בלילה הזאת, והיו עוסקים בתורה, ואומרים: בואו לנחול מורשה קדושה לנו ולבנינו בשני העולמות. וכן אמרו עוד בזוהר הקדוש: כל אלו שמתקנים התיקון בלילה הזאת ושומחים בו, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזיכרונות, והקדוש ברוך הוא מברך אותם בשבעים ברכות וכתרים של עולם העליון.

איתא בפרקי דרבי אליעזר, רבי פינחס אומר, ערב שבת עמדו ישראל בהר סיני, ערוכים האנשים לבד והנשים לבד, אמרו לו הקדוש ברוך הוא למשה, לך אמור לבנות ישראל אם רוצות לקבל את התורה, שדרכם של האנשים ללכת אחר דעתן של הנשים, שנאמר (שמות יט.) כה תאמר לבית יעקב, אלו הנשים, ותגידי לבני ישראל, אלו האנשים, וענו כולם פה אחד, כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע. ובאותו יום ישנו בני ישראל עד שתי שעות ביום (דהיינו בערך עד השעה שבע בבוקר), ויצא משה למחנה ישראל והיה מעורר אותם משנתם, אמר להם, עמדו משינתכם, כבר בא החתן ומבקש את הכלה וממתין לה כדי לתת להם את התורה.

ומכיוון שבעת קבלת התורה היו ישראל נרדמים כל הלילה, והוצרך הקדוש ברוך הוא להעירם, לכן צריכים לתקן הדבר על ידי שנעמוד על המשמר בלילה הזה ולעסוק בתורה.

נשאל מרן רבנו יוסף חיים ז"ע, האם ראוי לנשים ללמוד סדר הלימוד של ליל חג השבועות וליל הושענא רבה, או לא. והשיב, שהנהוג בביתו הוא, שהנשים אין אומרות הלימוד של ליל חג השבועות, והן ישנות. ואף על פי שהן נשים חכמניות ולמדניות, ודרכן ללמוד תהילים בכל יום, וגם יש להם לימוד קבוע, מכל מקום, על פי הקבלה אין הדבר טוב לנשים להישאר ערות בליל חג השבועות כלל, וגם הביא לכך סמך מדברי הזוהר הקדוש, וכן כתב מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א, אבל ליל הושענא רבה אינו בכלל זה, וטוב לנשים להישאר ערות באותו הלילה כדין הגברים, אבל בליל שבועות לא.

נכון ללמוד עם הציבור "התקון" שנדפס בספר "קריאי מועד" - תיקון ליל שבועות, שנסדר ונתקן על פי דברי המקובלים, ומכל מקום מי שחשקה נפשו לעסוק בלימוד גמרא ופוסקים, יש לו על מה שיסמוך, אבל אם רוב הציבור קוראים את התקון, אין ראוי לפרוש מהם כלל.

חטיפת מצווה - פירוש מתוק ממגילת רות

ידועה ההלכה שאם אדם חוטף מצווה מחבירו כגון כסוי הדם, צריך לשלם לו עשרה זהובים, אבל אם עדיין לא זכה חבירו במצווה מותר לקחתה ממנו, ואדרבה מצווה לעשות תחבולות שהוא זכה במצווה ולא חבירו כדי לזכות את נפשו, ולומדים זאת מבוועז שאמר לגואל ביום קנותך השדה מאת רות המואביה, למה היה צריך בוועז להזכיר המואביה, אלא כדי שהגואל לא ירצה לקחת אותה לאשה מפני שהיא מואביה, אבל בוועז שידע את ההלכה עמוני ולא עמונית רצה לזכות בה, וגם ידע שיצא ממנה מלכות בית דוד, וכיון שהגואל עדיין לא זכה בה לכן היה מותר לבועז לקחתה הימנו וגם להשתדל בדבר שהגואל לא יקח אותה, כדי שיוכל הוא לקיים המצווה (שערי תשובה הלכות פסח סימן תפ"ד).

קומי אורי- סיפור לשבת

אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'

כב' הדיין הרה"ג ר' אריאל ינאי שליט"א סיפר לי מעשה מדהים שארע בחודש ניסן התשע"ב, וכך סיפר את סיפורו, ששמע זאת מבעל המעשה:

ידידי הרה"ג ר' חיים זאיד שליט"א, חבר לשכת הרבנות פרדס כ"ץ חזר באוטובוס מדרשה שמסר אותה בעיר אלעד.

והנה עלה בחור לאוטובוס ועמד לשלם לנהג, חיפש בכיסיו ולהפתעתו גילה כי הארנק איננו, נשכח בבית. התחנן והתחייב לנהג שישלם לו מחר - "אני נוסע קבוע!!" אולם, תשובת הנהג היתה: "שלם או שאתה יורד", "מה אעשה?" אסור לי לאחר, אני מתחיל משמרת בבני ברק.

קם הרב זאיד ממקומו ושילם בעבורו, כמובן היהודי שאל לשמו, אך הרב זאיד ניסה לדחותו בענווה, בשביל כמה פרוטות וניסה לדחותו, אך ללא הואיל, ולבסוף כשהתעקש הודיע את שמו, חיים זאיד.

לאחר כמה ימים הרב זאיד קיבל טלפון מיהודי בעל חנות למזכר פירות וירקות שהארגזים לחלוקת "קמחא דפסחא" מוכנים. רבי חיים נסע עם תלמידו, העמיסו וחילקו למשפחות. כשהגיע לביתו חיפש במעיל את ארנקו ואיננו, חיפש בכל הכיסים ואין. בארנק היו סכומי כסף נכבדים שמיועדים לנזקקים, פנקס צ'קים ומסמכים חשובים וכו'.

החל סבב של חיפושים קדחתניים וטלפונים, חיפשו בארגזי המזכרים, חיפשו ברכב בו נסעו, חזרו לעסק ואין כלום, הארנק לא נמצא.

בשעות הערב המאוחרות התקשר אליו אדם ממספר חסום, וכך פתח את השיחה: "הרב זאיד, מדברים כאן מתחנת הדלק, הארנק שלך נמצא אצלנו".

כשהגיע לתחנת הדלק נעתקה נשימתו, המתדלק היה לא אחר מאשר אותו יהודי ששילם בעבורו את דמי הנסיעה באוטובוס מאלעד!

וזה סיפורו: "בתחילת הערב הגיע אדם שביקש לתדלק בשלש מאות שקלים, הוא העביר את כרטיס האשראי מבחוץ דרך הדלפק ולא נכנס לחנות, ומיד פנה לעבר רכבו, בשל כך לא ראיתי מיהו, הדבר היה נראה לי חשוד, רק בשעה לילה מאוחרת משלמים בדרך זו, אך לא בשעת ערב מוקדמת כשהחנות פתוחה. כיון שכך הפכתי את הכרטיס היה רשום עליו "חיים זאיד", לקח לי שהות לזכור את השם, ומיד נזכרתי בכבודו, ושמחתי, הנה הקב"ה סיבב שאוכל להחזיר לרב את ששילם עלי בניסיעה, קראתי בקול "הרב זאיד", "הרב זאיד", אך האדם המשיך ללכת לרכב ולא סובב את ראשו, הבנתי שהכרטיס גנוב, הכרזתי שבעל הרכב יגש לחנות כי אני צריך את הספרות של תעודת הזהות.

הוא חיפש בארנק אותו החזיק, הוציא תעודת זהות והחל להקריא את המספרים, שאלתיו בתקיפות, האם זו התעודת זהות שלך? איך דומה לאיש שבתמונה!!!! הלה השתתק ואז בתנועה מהירה הניח את הארנק, פנה לעבר מכוניתו ונמלט כלעומת שבא, אך לפחות השאיר את הארנק וכל המשתמע ממנו, כך נשלם לו מעל מופלא!

ד"ת לע"נ הגה"צ רבי שמעון גבאי בן רחל, הגה"ק רבי נסים פרץ בן סוליקה זצ"ל
לע"נ ר' מרדכי ניזרי בן סוליקה ז"ל
נתרם על ידי המשפחה